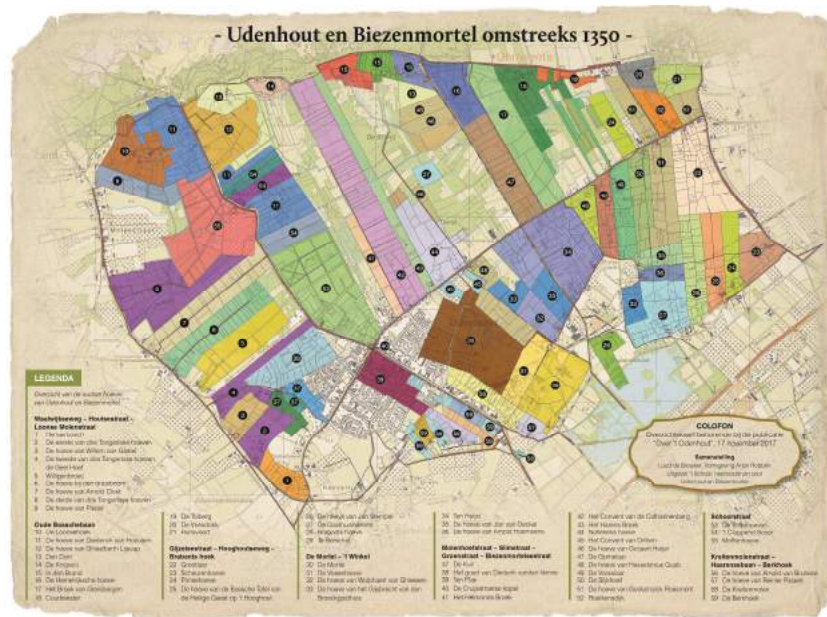

Jaarbericht 't Schoor 2017

Met dit jaarbericht geven wij beknopt weer wat het team van vrijwilligers het afgelopen jaar samen tot stand heeft gebracht. Steeds meer bezoekers (ook kinderen) komen kijken naar de collectie, bezoeken exposities, volgen presentaties en doen mee met andere activiteiten.

Het jaar 2017 was een bijzonder en actief jaar. 't Schoor is al bekend bij veel inwoners van Udenhout en Biezenmortel, maar dit jaar stonden we met vier boeken en een krant wel heel veel in de schijnwerpers.

We hadden weer een jubileum. In 2015 was het 25 jaar geleden dat 't Schoor werd opgericht en in 2017 hebben we gevierd dat het schrijversteam 25 jaar bestaat.

Het jubileumjaar begon al in januari toen Wethouder Erik de Ridder de gouden speld van de Gemeente Tilburg uitreikte aan Kees van Kempen, voorzitter van het schrijversteam voor zijn 25 jaar enthousiaste en gedreven inzet. Als kroon op het werk verscheen aan het eind van het jaar het jubileumboek over 't Odenhout, een grote studie naar de hoeven van Udenhout en Biezenmortel. Met het verschijnen ging een grote wens van het schrijversteam in vervulling.

Ik bedank alle donateurs en sponsors voor hun trouwe steun en betrokkenheid. Het is ongekend wat zij mogelijk hebben gemaakt.

Er is enorm veel werk verzet door de vrijwilligers. Op het Heemcentrum zelf om de collectie te ordenen en (digitaal) vast te leggen en op de achtergrond met het schrijven, inrichten van exposities, het rondbrengen van de krant, het onderhouden en schoonmaken van het gebouw en de voorwerpen en nog veel meer. Ik bedank alle vrijwilligers voor ieders inzet in het afgelopen jaar. Vele dorpsgenoten hebben van ons heemkundewerk genoten.

Dank zij jullie grote inzet is 2017 weer een geweldig jaar geweest.

Frans Goossens
Voorzitter

Collectie en rondleidingen

Nieuw in de collectie

Door de enorme hoeveelheid spullen en beperkte ruimte om ze op te slaan/ tentoon te stellen zijn we kritischer geweest bij het aannemen van voorwerpen. Het criterium dat daarbij wordt gehanteerd is: het voorwerp moet iets met Udenhout of met Biezenmortel te maken hebben. Deze selectiemethode heeft mede tot gevolg dat er het afgelopen jaar minder voorwerpen aan de collectie werden toegevoegd.

Toch kon een aantal interessante voorwerpen worden bijgeschreven: we noemen er enkele. Twee foto's in mooie lijsten met de afbeeldingen van de ouders van Christ Pennings, een jachtgeweer met diverse toebehoren, een compleet bedienstel, het archief van Jeugd- en Jongerenwerk (opgeheven), een drietal naaldkunstwerkjes van Luce Vermeer, een grote collectie bidprentjes en een

8 mm film over de Hubertus Slipjacht, gehouden op 18 november 1978.

De totale collectie digitaal

Memorix Maior krijgt als opslagsysteem van de collectie steeds meer vorm en inhoud, mede dankzij de hulp van enkele medewerkers van Erfgoed Brabant. De voorwerpen komen letterlijk en figuurlijk steeds meer in beeld. Twee groepen vrijwilligers nemen de voorwerpen ter hand. De labels worden vervangen door een codering, die met stift op het voorwerp wordt aangebracht. Tevens worden de gegevens in Memorix Maior gecontroleerd, eventueel gecorrigeerd en aangevuld. Als laatste wordt van ieder voorwerp een foto gemaakt, die aan het formulier van het object wordt toegevoegd. Het is een intensieve en tijdrovende klus, maar zo kan iedereen lezen over elk voorwerp, maar het ook zien.

Graag willen we ook aan andere Heemkundekringen laten zien wat wij in huis hebben. Daar gaan we de komende tijd, samen met Erfgoed Brabant aan werken. Een eerste

experiment, foto's van een aantal voorwerpen uit onze collectie, is al te zien op de site van Thuis in Brabant.

Rondleidingen op 't Schoor

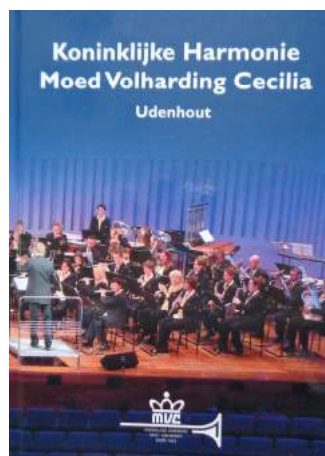
Er zijn dit jaar minder rondleidingen geweest dan in 2016, maar de groepen die kwamen waren groot, soms zelfs meer dan 30 personen. Een is de moeite waard om te vermelden: op de heetste dag van het jaar hadden we verdeeld over een paar groepen 50 personen op onze warme zolder. Een bijzondere ervaring voor hen en voor ons.

De openstelling op donderdag mag op steeds meer belangstelling rekenen. We kunnen merken dat de mond tot mond reclame echt werkt. De meeste bezoekers zeggen getipt te zijn door tevreden mensen die eerder kwamen. Vanwege de renovatie van een gedeelte van de plafonds was 't Schoor de laatste weken van het jaar gesloten.

Publicaties

De drukte bij 't Schrijversteam varieert wel ooit. Af en toe is er een rustige periode maar meestal is er meer dan genoeg te doen omdat er veel tegelijkertijd onderhanden is. Het jaar 2017 is voor ons wel een heel bijzonder jaar. In dit jaar bestond het schrijversteam 25 jaar en hebben we veel publicaties gemaakt.

Op 8 januari hebben we het boekje van MVC gepresenteerd tijdens het nieuwjaarsconcert van MVC. Dit boekje in de 'kleine serie

van 't Schoor', is uitgebracht in het kader van het 175 jarig bestaan van de Koninklijke Harmonie MVC. Het boekje is gemaakt in een mooie samenwerking met MVC.

Op 17 maart verscheen de 14e Unentse Sprokkels. Het was een druk bezochte happening met een optreden van een aantal oud-leden van het jongenskoor Gaudeamus. Ook Harmonie MVC bracht een serenade aan ons, het jubilerend Schrijversteam. Unentse Sprokkels 14 was de 50e uitgave in het 25 jarig bestaan van het Schrijversteam.

Op 30 juni presenteerden we de biografie van frater Andreas. Dat is het tweede boekje in de serie 'biografieën'. Ook hierbij was de zaal vol maar veelal met weer een ander publiek dan bij Unentse Sprokkels. Stichting Videogroep Udenhout maakte een mooie film over het leven van frater Andreas en die film werd ook vertoond.

Voor Open Monumentendag hebben we een brochure geschreven met een fietsroute langs het cultureel erfgoed in het buitengebied van Udenhout en Biezenmortel. Hierin wordt verwezen naar de plaatsen waar de oude landgoederen lagen.

Op 25 oktober kwam de 6e Unentse krant uit in het kader van ons 25-jarig bestaan. Het is een krant waarin veel aandacht is gegeven aan de vraag waarom Udenhout dierbaar is voor de inwoners. Deze krant heeft een oplage van 4500 stuks en is gratis huis aan huis bezorgd in Udenhout en Biezenmortel.

Op 17 november is voor een bomvolle zaal in 't Plein het jubileumboek gepresenteerd Over 't Odenhout. Het boek gaat over de vorming van het dorp ten tijde van het

hertogdom Brabant. Luud de Brouwer heeft daar jarenlang onderzoek naar gedaan in archieven en in aktes over Udenhout en Biezenmortel. Frank Scheffers en Kees van Kempen hebben de oude geschiedenis aangevuld met de huidige situatie en de geschiedenis van het recente verleden. Het is een dik boek geworden met ruim 300 pagina's en meer dan 500 foto's. Het boek was binnen enkele weken uitverkocht. Om de historie te verbeelden werd opdracht gegeven voor het maken van een animatiefilm van zes minuten. Dat sprak vooral de jeugd erg aan. Die film is via WIKI Udenhout en onze Facebookpagina te bekijken.

Wiki Udenhout, de internetencyclopedie voor Udenhout en Biezenmortel, bestaat nu ruim twee jaar en groeit nog altijd. De site is te bereiken via de site van 't Schoor of via <http://wiki.regionaalarchieftilburg.nl/Portaal/Udenhout>. Steeds meer mensen vinden de weg naar de grote hoeveelheid informatie. Er is informatie te vinden over gebouwen, verenigingen, mensen, films, muziek, toponiemen etc. Bijvoorbeeld de rubriek Personen is al meer dan 60.000 keer bezocht. Op de eerste pagina van

Wiki Udenhout, is ook "Udenhout op de kaart" te vinden. Er staan ook wandel- en fietsroutes op die gratis te downloaden zijn.

En tot slot: we zijn al weer volop bezig met de uitgave van Unentse Sprokkels 15. Ook zijn er nog twee biografieën en een nieuw familieboek in voorbereiding.

Exposities

Een kamer in 't Schoor zal voortaan worden gebruikt voor wisselexposities met een thema.

De eerste thema-expositie is ingericht bij gelegenheid van het 175-jarig bestaan van de Koninklijke Harmonie MVC. De expositie over de harmonie bestaat o.a. uit foto's, instrumenten, partituren en kostuums. We hebben een foto-expositie gemaakt in samenwerking met leden van de harmonie. Deze panelen met foto's zijn opgesteld geweest in het Kasteel en trokken ruim 125 bezoekers. De

fototentoonstelling was ook te zien op 't Schoor en een aantal weken in de bibliotheek Udenhout.

Bij gelegenheid van het verschijnen van het boek "Over 't Odenhout" is een foto-expositie samengesteld met veel foto's van hoeven en hun vroegere bewoners.

Deze expositie was te zien op 18 november bij de tweede presentatie van het boek in het Raadhuis (een dag na de officiële presentatie). Later is deze expositie voor een aantal weken verhuisd naar bibliotheek Udenhout.

Educatie

Net als voorgaande jaren verloopt de samenwerking met de scholen prima.

Wederom hebben onze vrijwilligers de educatieve voetreis voor de kinderen van groep 5 van basisschool De Wichelroede verzorgd naar 't Schoor en voor de kinderen van groep 6 de educatieve fietsreis langs historische plekjes door Udenhout en Biezenmortel.

We ondersteunen thema's die op de scholen aan de orde zijn, bijvoorbeeld met voorwerpen en een PowerPoint Presentatie. De Unentse Krant is door de leerkrachten van de bovenbouw van de vier scholen enthousiast ontvangen. De leerkrachten ondersteunen het belang om de geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel bij de jeugd onder de aandacht te brengen.

Basisschool Wichelroede heeft al enkele jaren het oorlogsmonument in de Loonse en Drunense Duinen geadopteerd. Basisschool Achthoeven heeft voor de komende jaren de oorlogsgraven op het kerkhof van Udenhout en het kapelletje in de Schoorstraat geadopteerd. Tijdens de 4 mei herdenking leggen kinderen van deze school bloemen en dragen een gedicht voor.

Samen met leden van Udenhouts Belang, de Dorpsraad, de gildes, en de Harmonie hebben we onder grote belangstelling voor weer een sfeervolle herdenking gezorgd.

Overige activiteiten

Op de eerste lentedag van het jaar, dinsdag 21 maart 2017, werd door enkele vrijwilligers om 18.00 uur het klokje geluid van het Felixmonument in Felixhof. Vanaf 1999 werd dit door Jan Robben of later door zijn kleinzoon Ramon verzorgd. Om de traditie niet verloren te laten gaan heeft de familie Robben de klepel en het touw nu geschonken aan 't Schoor.

We hebben opnieuw medewerking verleend aan het groots opgezette dorpsfeest Biezenmortel Bruist. We hebben een aantal oude gedigitaliseerde foto's aangeleverd voor de

Biezenmortelse dorpsquiz. De quiz was mede dankzij het mooie oude fotomateriaal een groot succes.

De samenwerking met Bibliotheek Udenhout kreeg in 2017 verder gestalte. Samen met Annie Duijf, secretaris van de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Tilburg-Den Bosch, hebben we drie spreekuren “ hulp bij stamboomonderzoek” in de bibliotheek georganiseerd. Er waren een aantal presentaties over Aldfaer, bevolkingsregistraties en het gebruik van de website van het Brabants Historisch Informatie Centrum. Gemiddeld waren er zo'n 18 enthousiaste deelnemers per spreekuur aanwezig.

Op 6 januari hebben we samen met de bibliotheek het Driekoningenzingen georganiseerd. Een traditie die jammer genoeg steeds meer verdwijnt. Enkele Koningen van het Tilburgs Byzantijns Koor vertolkten liederen en daarna mochten de kinderkoningen zingen. Helaas waren weinig kinderen aanwezig.

Ook is op 7 juli in samenwerking met de bibliotheek Udenhout en Harmonie MVC een zogenaamd appeltaartconcert georganiseerd. Er waren maar liefst 60 aanwezigen die enthousiast waren over dit initiatief. Het hele jaar stond in het teken van het 175-jarig jubileum van de plaatselijke Harmonie. We hebben intensief met leden van de Harmonie samengewerkt. Niet alleen bij de totstandkoming van het boek en bij de inrichting van de expositie op 't Schoor maar ook bij het plaatsen van een foto-expositie in de bibliotheek, tijdens het Kasteelfeest op Kasteel de Strijdhoeve en op Open Monumentendag.

We leverden ook aan de bibliotheek oude foto's voor gebruik van het 'Green Screen'. Zo kun je met moderne digitale media terug in de tijd en sta je anno 2017 voor historische plekjes in Udenhout. De succesvolle samenwerking met medewerkers van de bibliotheek willen we zeker in 2018 voortzetten.

Samen met José de Groot van Stichting “Groot in 't Klein” is op Basisschool de Wichelroede een schoolklasje in grootmoeders tijd ingericht. Het is een dagbestedingsproject voor kwetsbare of licht dementerende ouderen.

Zo werken we steeds meer samen met andere organisaties in Udenhout en worden wij bij diverse activiteiten betrokken.

Organisatie

Bestuur

In 2017 is het bestuur en de persoonlijke taken ongewijzigd gebleven. Vanaf oktober heeft Annelieke van Geffen de bestuursvergaderingen bijgewoond, omdat zij vanaf 1 januari 2018 de bestuurstaken van Annelies van den Assem gaat overnemen.

Onderwerpen die in de 11 bestuursvergaderingen de revue passeerden waren onder andere: de uitgaven van de diverse boeken, het vaststellen van nieuwe doelstellingen, het beheer van het nieuwe collectie-registratiesysteem Memorix Maior, monumentenzorg i.s.m. de Gemeente Tilburg, inrichting van de thema tentoonstelling, samenwerking met o.a. Harmonie MVC, scholen en de bibliotheek, deskundigheidsbevordering van bestuur en vrijwilligers, Kasteelfeesten en het steeds terugkerende onderhoud aan het gebouw Schoorstraat 2. Een aantal bestuursleden woonde bijeenkomsten en studiedagen bij van De Kleine Meijerij, Erfgoed Brabant en Brabants Heem om daarmee ervaringen uit te wisselen met andere organisaties op het gebied van erfgoed in Noord-Brabant.

Vrijwilligers

In 2017 hebben onze vrijwilligers (meer dan 30) een grote bijdrage geleverd aan alle activiteiten. Zonder hen zou het bijvoorbeeld niet mogelijk zijn geweest om bij de activiteiten, bij het rondbrengen van de Unentse Krant 2017 en bij rondleidingen en presentaties ons heemcentrum zo'n goede publiciteit en uitstraling te geven. Ook hier geldt het spreekwoord: vele handen maken licht werk. Een ieders inbreng wordt ten hoogste

gewaardeerd en we zijn dan ook dankbaar voor de grote inzet en betrokkenheid van onze vrijwilligers.

Op 21 januari 2017 werden Kees van Kempen, Frank Scheffers en Annie van Roessel-Kolen in het zonnetje gezet vanwege hun 25-jarige inzet voor het schrijversteam. Kees ontving uit handen van Wethouder Erik de Ridder van de gemeente Tilburg zelfs een gemeentelijke onderscheiding voor zijn tomeloze en inspirerende inzet voor 't Schoor. Er werden twee nieuwe vrijwilligers aangetrokken: Carla van Breugel-Scholtze is aangesloten bij de werkgroep scholen en Kees van Baest is actief binnen het schrijversteam. Drie vrijwilligers stopten om uiteenlopende redenen met hun vrijwillige inzet voor 't Schoor. Wij zijn Jeanne Verhoeven, Piet Bus en Thomas van der Loo dank verschuldigd voor hun inzet voor ons heemcentrum.

Werkgroepen

We onderscheiden diverse werkgroepen. Zo kennen we:

- werkgroep collectie (verantwoordelijk voor het selecteren en documenteren van de collectie)
- werkgroep rondleidingen op 't Schoor (voor het bemenzen van de donderdagen en rondleidingen op afspraak);
- het Schrijversteam (verantwoordelijk voor de publicaties);
- werkgroep toponiemen (verzamelt en stelt daarmee oude veldnamen veilig). Soms worden die weer nieuw leven ingeblazen doordat er een woning of straat naar vernoemd wordt. Zie ook in het boek Over 't Odenhout en in

Sprokkels 15 die in 2018 verschijnt;

- werkgroep genealogie (werkt samen met verschillende gastschrijvers druk aan het derde deel uit de reeks 'Over Unentse families');
- werkgroep restauratie en onderhoud agrarische voorwerpen (onderhoud van de voorwerpen die bij de zorgboerderij De Hemelrijksche Hoeve staan). Dit jaar zijn de voorwerpen voorzien van een verklarende tekst, zodat de bezoekers van de zorgboerderij daar plezier aan kunnen beleven;

Eén van Biezenmortels oudste boerderijen: Hooghoutseweg 17/19

- werkgroep Open Monumentendag. Als voor aankondiging voor het jubileumboek over de ontstaansgeschiedenis van Udenhout en Biezenmortel was op Open Monumenten Dag een fietstocht georganiseerd langs de in het boek genoemde hoeves. Van deze fietstocht is een flyer gemaakt, deze is nog steeds verkrijgbaar op 't Schoor.

Helaas was 9 september een regenachtige dag, waardoor het aantal fietsers niet zo groot was, als we hadden gehoopt. Wel bezochten zo'n 200 personen ons heemcentrum.

Sponsors, stutten en steunen

Gelukkig kunnen we al vele jaren rekenen op een groep van sponsors en donateurs die ons 'stutten en steunen'. Zij stellen ons mede in staat om aan onze jaarlijkse verplichtingen te voldoen. Ook voor de uitgave van onze boeken en andere publicaties zijn we mede afhankelijk van subsidies. Zonder de subsidies van het Stedsmuseum, de Dorpsraad, stichting De Vosselaar, stichting goede doelen W en H, de Boudewijn van Gorpstichting, de Rabobank, het boekenfonds van Brabants Heem, Baeten Geven fonds, drukkerij Elka en een particuliere gift zou de verkoopprijs van ons nieuwe boek Over 't Odenhout aanzienlijk hoger zijn en zou een gratis huis aan huis verspreiding van de zesde Unentse Krant überhaupt niet mogelijk zijn geweest. Speciaal voor onze uitgave van de Unentse Sprokkels worden we door Udenhoutse en Biezenmortelse bedrijven gesteund door middel van het plaatsen van een advertorial. In 2017 waren dat taxibedrijf Van Nunen, Boomrooierij Weijtmans en de Rustende Jager.

Website en facebook

Op onze vernieuwde website www.schoorudenhout.nl staat alle bovenstaande informatie en nog meer. Er kunnen ook brochures, jaarberichten en de teksten van onze uitverkochte boeken gedownload worden. Op de homepage is ook een link naar Wiki Udenhout opgenomen.

Sinds 2016 zijn we ook op Facebook actief. Daar doen we telkens kort verslag met foto's van onze activiteiten of van zo maar wat leuke historische informatie over ons heemcentrum of de historie van Udenhout en Biezenmortel. De berichten worden op Facebook ruim met anderen gedeeld. Ook mensen die zelf geen Facebookpagina hebben kunnen overigens via de link op onze website een kijkje nemen op onze facebookpagina en zo op de hoogte blijven van het laatste nieuws van 't Schoor.

Bestuur en werkgroepen

Bestuur: Frans Goossens: voorzitter; Lia Clement-Verhoeven: secretariaat; Frank Scheffers: penningmeester; Hein van den Berg: vice-voorzitter; Jan Denissen, Joost van Dongen, Annelieke van Geffen en Piet Happel.

Ere-voorzitter: Harrie van den Bersselaar (†)

Schrijversteam: contactpersonen Kees van Kempen (013-5111319), Jan Denissen (013-5112554) en Lia Clement (013-5111166)

Beheer collectie: contactpersonen Joost van Dongen (013-5114884) en Piet Happel (013-5111718)

Rondleidingen op 't Schoor en voor de scholen:
contactpersoon Annelieke van Geffen (06-46788218)

Werkgroep genealogie: contactpersoon Frank Scheffers (013 5112331)

Werkgroep veldnamen: contactpersoon Frank Scheffers (013 5112331)

Werkgroep Open Monumentendag: Hein van den Berg (013-5282483)